

สร้างสูตรปลดหนี้ ด้วย เศรษฐกิจพอเพียง

ชัยยะ นัทรเวชศิริ*

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริที่ชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตให้แก่พสกนิกรชาวไทย ตลอดจนการพัฒนาและบริหารประเทศมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี จนเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2540 พระราชดำรัส “เศรษฐกิจพอเพียง” จึงได้รับความสนใจจากประชาชนเมื่อพระองค์ท่านทรงเน้นย้ำว่า วิธีทางดังกล่าวจะเป็นแนวทางแก้ไขเพื่อให้ประเทศไทยรอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ

ถึงกระนั้นก็ตาม แม้ว่าจะมีพัฒนาการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ก้าวหน้ามาโดยลำดับ จนกระทั่งมีผู้นำมาสร้างและสานต่อเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เป็นหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข นำมาประยุกต์ใช้กับภาคส่วนอื่น ๆ ในประเทศไทย เกิดกรณีศึกษาที่น่าสนใจจำนวนไม่น้อย ทั้งที่สร้างเป็นต้นแบบด้วยโครงการพระราชดำริต่าง ๆ และกรณีศึกษา ภาคธุรกิจชุมชน เช่น บ้านร่องกาใต้ จังหวัดแพร่ บ้านม่วงหวาน โลกเจริญ จังหวัดบุรีรัมย์ ชุมชนคอยรุตจ๊กวา หนองจอก กรุงเทพมหานคร บ้านหนองกลางดง

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บ้านวังลุ่ม จังหวัดระนอง ส่วนใน ภาคธุรกิจเอกชน ได้แก่บ้านอนุรักษ์กระดาศา บริษัทชื้อไทยดอทคอม จำกัด บริษัทแพรนด้า จิวเวอรี่ จำกัด (มหาชน) บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) เป็นต้น และในภายหลังก็ได้เริ่มขยายตัวอย่างกว้างขวางมากขึ้น จึงเริ่มจะมีความคาดหวังให้เกิดการรณรงค์สร้างโมเดล (Model) หรือต้นแบบเพื่อขยายผลปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นลำดับขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ ระดับ บุคคลพอเพียง ครอบครัวพอเพียง หมู่บ้านพอเพียง ตำบลพอเพียง อำเภอพอเพียง จังหวัดพอเพียง และประเทศพอเพียง

ผู้เขียนเป็นเพียงผู้ที่กำลังเรียนรู้ เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” และมีความเชื่อว่า ปรัชญาดังกล่าวมีความเป็นสากลเพียงพอที่จะสามารถประยุกต์ใช้ได้สำหรับประชาชนทุกระดับ แต่เนื่องจากเพิ่งจะมีผู้สนใจนำมาประยุกต์ และปฏิบัติอย่างเอาจริงเอาจังในระยะหลัง จึงอาจจะยังไม่มีความเป็นที่ยอมรับที่รู้จักเผยแพร่ตามสื่อสาธารณะทั่วไป อาจต้องรอผลการพิสูจน์อีกสักระยะหนึ่งในขณะเดียวกัน ผู้เขียนก็ได้ทดลองนำความรู้ทางการเงินง่าย ๆ มาใช้เป็นเครื่องมือในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อใช้แก้ไขปัญหาทาง

* ศูนย์บริการวิชาการและสหกิจศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช

เศรษฐกิจ ให้กับครอบครัวหนึ่ง และปรากฏผลในระยะสั้นเป็นที่น่าพอใจของผู้นำไปปฏิบัติ จึงขอนำความรู้นี้ มาร่วมแลกเปลี่ยนกัน โดยผู้เขียนขอยอมรับว่า การตีความและนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ครั้งนี้ อาจไม่ตรงกับ ความหมายหรือนิยาม ที่ผู้รู้หลายท่านได้เคยให้ไว้ สาเหตุเนื่องจากของ **บริบท** ภายในและภายนอกของผู้ปฏิบัติ ที่แตกต่างกัน มิได้เป็นเจตนาที่จะตีความ บิดเบือนหลักเศรษฐกิจพอเพียงแต่ประการใด ซึ่งผู้เขียนจะขอใช้ตอนต้นของบทความเล่าให้ผู้อ่าน เห็น **บริบท** ที่แตกต่างกับกรณีศึกษาอื่น ๆ ดังนี้

บริบท ของคนจนเมือง ที่แตกต่างกับ คนชนบท

จากผลการศึกษาเรื่อง “ *การบริโภคภาคเอกชนในภาวะค่าครองชีพสูง* ” ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในช่วงไตรมาสแรกของปี พ.ศ. 2551 มีเนื้อหาที่น่าสนใจว่า ราคาอาหารและพลังงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้อำนาจการซื้อของประชาชนลดลง จากผลการศึกษายังพบว่า ประชาชนที่อยู่ในชนบทได้รับผลกระทบมากกว่า ผู้บริโภคที่อยู่ในเมือง และกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้น้อย จะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในส่วนของอาหารและพลังงานเพิ่มขึ้น 15.9 % เปรียบเทียบแล้วมากกว่ากลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ดี ซึ่งรับภาระค่าใช้จ่ายส่วนนี้เพิ่มขึ้นเพียง 2.2 % เท่านั้น

สิ่งที่น่าสนใจไปกว่านั้นก็คือผลการศึกษาครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำในประเทศไทย 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ย 3,860 บาท จะมีรายจ่ายมากกว่ารายได้เดือนละ 1,741 บาท และ กลุ่มที่มี

รายได้เฉลี่ย 7,857 บาท จะมีรายจ่ายมากกว่ารายได้เดือนละ 600 บาท

โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้แสดงความเป็นห่วงว่า ประชาชนในสองส่วนนี้มีโอกาสที่จะก่อหนี้เพิ่มขึ้นในอนาคต เนื่องจากรายจ่ายเพิ่มขึ้นมากกว่ารายได้ และคงจะมีแนวโน้มการก่อหนี้สูงขึ้น จากสาเหตุราคาพลังงานเชื้อเพลิงที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในตอนท้ายรายงานได้ฝากความหวังกับมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ของรัฐบาลว่าจะช่วยประชาชนส่วนนี้ได้

ตามข้อมูลที่ได้อ่าน ไม่ได้เปรียบเทียบหรือ แจ่งจำนวน สัดส่วนของผู้ที่มีรายได้ต่ำทั้ง สองกลุ่ม กระจุกตัวในภาคชนบท หรือ ภาคเมือง แต่เป็นที่ทราบอย่างแพร่หลายกันแล้วว่า หลักเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับภาคชนบท ได้มีการทดลองนำเกษตรทฤษฎีใหม่ 3 ขั้น ใช้แก้ไขปัญหาอย่างได้ผลมาแล้ว ในพื้นที่ตัวอย่างและอ้างอิงกันมากพอสมควรแล้ว ดังนั้นสิ่งที่ผู้เขียนให้ความสนใจ ก็คือ หากประชากรกลุ่มที่มีรายได้ต่ำ ส่วนหนึ่ง อยู่ในเมือง และมีหนี้สินด้วย จะนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างพอเพียงได้อย่างไร

แล้วเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับ แก้ไขปัญหาหนี้สิน มีหรือไม่ ?

เมื่อกกล่าวถึง คำว่า “หนี้สิน” สำหรับชาวบ้าน นึกถึงความพยายามที่จะลดหนี้เป็นเบื้องต้น และพยายามไม่ก่อหนี้ใหม่ให้ทับถมไปอีก เรียกภาษาชาวบ้าน คือ ก้มหน้าก้มตา ทำงาน เก็บเงินใช้หนี้สินไป ด้วยความหวังสูงสุดว่า

สักวันหนึ่งจะสามารถใช้หนี้หมด แม้ว่าวันหนึ่ง
ที่วันนั้น ผู้ใช้หนี้ อาจจะเป็นรุ่นลูกหรือรุ่นหลาน
ของตนเอง แล้วก็ตาม

ผู้เขียนจะขอ นำผลการศึกษาของธนาคาร
แห่งประเทศไทย มาเขียนอธิบายเป็นสูตร
เพื่อความเข้าใจ ง่าย ๆ ว่า

(รายได้ - รายจ่าย = เงินคงเหลือ)

ตัวอย่างเช่น ครอบครัวหนึ่งมีเงินคงเหลือ
ต่อเดือน เท่ากับ 2,000 บาท มาจากผลต่างของ
รายได้ 10,000 บาท ต่อเดือน กับ รายจ่ายประจำ
8,000 บาทต่อเดือน

รายได้ - รายจ่าย = เงินคงเหลือ

10,000 - 8,000 = 2,000

วิธีการแก้ไขตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
คือพยายามลดรายจ่ายลงให้เหลือน้อยที่สุด เช่น
ให้มีเงินคงเหลือ เพิ่มขึ้นเป็น 3,000 บาท ต้องลด
รายจ่ายลงให้เหลือ 7,000 บาท

รายได้ - รายจ่าย = เงินคงเหลือ

10,000 - 7,000 = 3,000

แต่ถ้า ผู้เขียน จะสมมุติสถานการณ์ว่า
ครอบครัวนี้มีหนี้สินอยู่จำนวนหนึ่ง ที่จะต้อง
ชำระทุกเดือน ในสมการนี้ก็จะต้องมี ตัวแปร
เพิ่มขึ้นอีก 1 ตัวแปร คือ หนี้สินจำนวน 3,000
บาท จ่ายทุกเดือน สมการ จะต้องเขียนใหม่ ดังนี้

รายได้ - รายจ่าย - หนี้สิน = เงินคงเหลือ

10,000 - 7,000 - 3,000 = 0

ดังนั้น ครอบครัวนี้ ถึงแม้จะเลือกวิธีการ
ลดรายจ่ายลงได้ จนมีเงินคงเหลือต่อเดือน 3,000
บาท แต่เมื่อหักจำนวนหนี้สินที่ต้องจ่ายเดือนละ
3,000 บาท ก็จะไม่มีความเหลือในแต่ละเดือน
หมายถึง ครอบครัวนี้จะไม่มีความออม ไว้ใช้จ่าย
ในกรณีฉุกเฉิน เช่นค่าเทอมลูก ค่ารักษาพยาบาล
หรือ เพื่อการลงทุน ซึ่งเป็นสถานะทางเศรษฐกิจที่
คนไทยส่วนหนึ่งในปัจจุบัน ประสบอยู่ ลำพัง
เพียง “การลดรายจ่าย” อาจจะเป็นคำตอบได้
สำหรับ ประชาชนในบางกลุ่ม หากมีใครสักคน
มาแนะนำว่า ให้ลงทุนเพิ่ม หรือ เป็นหนี้เพิ่ม เพื่อ
จะได้นำเงินรายได้ที่คาดว่าจะได้เพิ่มจากการ
ลงทุน มาผ่อนใช้หนี้เดิมด้วย วิธีการแก้ไขหนี้
แบบนี้ ถือว่าถูกต้องตาม ปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง ที่ผู้คนส่วนใหญ่ยึดถือกันหรือไม่
หนทางที่ถูกต้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงที่รับทราบทั่วไป คือ **ห้ามเป็นหนี้ ห้าม
กู้ยืมเงิน จริงหรือไม่ ?**

**ตัวอย่างการแก้ไขหนี้สิน และความยากจน แบบ
พอเพียง**

“ใครไม่มีหนี้ ยกมือขึ้น ?” เป็นคำถาม
ปกติที่ผู้เขียนจะใช้ก่อนการเริ่มต้นสนทนา หรือ
บรรยาย ให้กับผู้ฟังในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับ
เศรษฐกิจพอเพียง หรือ แผนชุมชน ซึ่งได้ผลทุก
ครั้ง เนื่องจากสามารถเรียกรอยยิ้ม หรือ ได้รับความ
สนใจของผู้คนส่วนใหญ่ในห้องประชุมได้เสมอ
และคำถามถัดมา ของผู้เขียนก็คือ “ท่านจะนำ
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในชีวิตท่าน
ได้อย่างไร?” คำตอบข้อนี้ผู้ฟังที่มีการศึกษา
หรือ ติดตามข่าวสาร มักจะตอบมาในลักษณะนี้
เช่น รู้จักพอประมาณ มีภูมิคุ้มกัน มีเหตุมีผล มี

เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม หรือ ต้องลดรายจ่าย หลังจากได้คำตอบแบบนี้ ผู้เขียนจะถามอีกคำถาม ซึ่งมักจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิกวงสนทนา หรือ กล่าวตามภาษาชาวบ้านว่า วงแตก คือ “ถ้าท่านมีหนี้สินอยู่ 300,000 บาท ไม่มีที่ดินทำกินขนาดเป็นไร่ แค่มีพื้นที่ปลูกบ้าน มีลูกต้องเลี้ยงดู 4 คน ท่านจะนำคำตอบข้อที่ สอง มาใช้ได้อย่างไร” หลังจากนั้น ผู้เขียนก็จะยกตัวอย่างประสบการณ์ การนำหลักการบริหาร รายได้ รายจ่าย หนี้สินและเงินคงเหลือ มาประกอบการอธิบายว่า เศรษฐกิจพอเพียง ไม่ได้ห้าม การกู้เงิน เพื่อการลงทุน หากมีเหตุผลรองรับ เพื่อนำมาสร้างรายได้เพิ่มเติม โดยการกู้เงินจะต้องผ่านการใคร่ครวญ พิจารณา ทุกๆ ด้านอย่างรอบคอบ เช่น กรณี ตัวอย่างที่ผู้เขียน ได้ทดลองนำไปปฏิบัติใช้จริง

ครอบครัวนายอดิเรก สร้อยวาริ หรือ บังแอ เป็นอดีตชาวประมงที่หันหลังให้ท้องทะเล อยู่ที่ตำบลท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นครอบครัวที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ผู้เขียนได้ยกเป็นคำถามตอนต้น คือ มีหนี้สิน ไม่มีที่ดินทำกิน และมีลูกต้องเลี้ยงดู หลังจากที่ทุกฝ่ายได้ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เพื่อพยายามลดรายจ่าย ครอบครัวนี้อย่างเต็มกำลัง ทุกหนทางแล้ว จึงได้ร่วมหารือกัน ที่จะหาช่องทางเพิ่มรายได้ เริ่มจากการนำข้อมูลสถานะทางการเงิน ซึ่งบันทึกไว้ในรูปแบบบัญชีครัวเรือน มาร่วมวิเคราะห์กัน ดังนี้

บังแอ มีรายได้เดือนละประมาณ 9,900 บาท มี รายจ่าย เดือนละ 7,000 บาท และต้องคืนหนี้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ประมาณเดือนละ 1,900 บาท จึงมีเงินคงเหลืออยู่เดือนละ

1,000 บาท ซึ่งจะต้องสะสมไว้เพื่อใช้คืนหนี้รายปีอีกก้อนหนึ่ง ให้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ อีกปีละ 10,000 บาท เท่ากับว่าครอบครัวนี้ จะไม่มีเงินเก็บออมในระยะยาว เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{รายได้} - \text{รายจ่าย} - \text{หนี้สินรายเดือน} = \text{เงินคงเหลือ}$$

$$9,900 - 7,000 - 1,900 = 1,000$$

หากมีสาเหตุฉุกเฉิน อื่น ๆ เกิดขึ้นในครอบครัว ที่จำเป็นต้องใช้เงิน หมายความว่าครอบครัวนี้จะต้องไปกู้หนี้ยืมสินนอกระบบมาใช้ ในขณะที่ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้เพิ่มแล้ว จึงเป็นสาเหตุของการเข้าสู่วัฏจักร หนี้สิน และความยากจน ช้ำซาก ซึ่งไม่สามารถจะแก้ไขได้ ด้วยการลดค่าใช้จ่ายเพียงประการเดียวหนทางที่จะหลุดพ้นจากวัฏจักรหนี้สินเก่า และใหม่ได้ จึงต้องสนใจตัวแปรอีกตัวหนึ่งคือ การเพิ่มรายได้ ซึ่งผู้เขียน และ ทีม ที่ปรึกษา ได้วิเคราะห์หาช่องทางเพิ่มรายได้ โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

เมื่อนำหลักการใช้ความรู้และเหตุผลในการตัดสินใจ และ หลักการมีภูมิคุ้มกัน มาใช้ด้วยการหาความสมดุลระหว่างความเสี่ยง (Risk) ในการลงทุน กับ ผลตอบแทน (Return) ที่จะได้รับ โดยคำนึงถึง ความจริงที่ว่า ไม่มีการค้าที่ไหนในโลกที่ไม่มีการแข่งขัน ไม่มีการลงทุนแบบไหนที่ไม่มีความเสี่ยง และไม่มีการลงทุนแบบไหนในโลกที่ลงทุนไปแล้วไม่มีข้อผูกมัด เครื่องมือที่เหมาะสมจะนำมาใช้ ในกรณีนี้ คือ การศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงิน (Feasibility Study)

จากพื้นฐานเดิมที่ บังแอ เป็นผู้ผลิตทรงนก และเก็บเกี่ยวประสบการณ์ที่ได้ติดตามเป็นพนักงานขายทรงนก ให้กับพ่อค้ารายอื่นในหมู่บ้าน รู้จักช่องทางร้านค้าย่อยจำนวนมาก จึงสามารถประมาณการรายได้ที่พ่อค้าส่ง จะได้รับในแต่ละรอบการขายค่อนข้างแม่นยำว่าจะมีผลกำไรเกิดขึ้นสูงสุด ในแต่ละรอบการขาย ประมาณ 12,700 บาท (ใน 1 เดือน จะมีรอบการขายได้ 4 รอบหรือมากกว่าขึ้นกับความขยัน) ความจำเป็นในการลงทุน คือ จะต้องมียอดเงินต้นของตัวเอง ส่วนสินค้าอื่น ๆ นอกจากทรงนกที่ผลิตเอง สามารถที่จะนำสินค้าไปจำหน่ายก่อน แล้วค่อยมาหักค่าสินค้าคืน ผู้เขียนได้อธิบายความเป็นไปได้ทางการเงิน ตามกรณีความเสี่ยง ที่อาจจะเกิดขึ้นให้ บังแอ เข้าใจและตัดสินใจ ดังนี้

กรณีที่ 1 ถ้าจำหน่ายสินค้าได้หมด 100 % (ใน 1 เดือน จะมีรอบการขาย 4 รอบ)

ยอดขาย (12,700x4รอบการขาย) = 50,800 บาท
 ต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขาย = 12,000 บาท
 รายจ่ายผ่อนรถยนต์ = 8,719 บาท
 รายได้ต่อเดือน = 50,800 - 12,000 - 8,719
 = 30,081 บาท

เมื่อนำรายได้ มาใส่สูตรการเงินครัวเรือนแล้วจะพบว่า บังแอ จะมีเงินคงเหลือ แต่ละเดือนเพิ่มขึ้นเป็น 21,181 บาท

รายได้ - รายจ่าย - หนี้สินรายเดือน = เงินคงเหลือ
 30,081 - 7,000 - 1,900 = 21,181

แต่ในระบบการค้าขายปกติ ต้องมีคู่แข่ง ดังนั้นโอกาสที่ บังแอ จะขายได้หมดทุก

ครั้ง จึงมีความเป็นไปได้ค่อนข้างน้อย แม้ว่าตนเอง จะรู้จักร้านค้า และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมากกว่าผู้ขายรายอื่น ๆ จากการเป็นผู้ชนะเลิศรายการยุทธการพอเพียง ก็ตาม ผู้เขียน จึงต้องหาความเสี่ยงที่ต่ำสุดที่จะยอมรับได้จากการลงทุนครั้งนี้ ด้วยการกำหนดความเสี่ยงที่ยอดขายเท่ากับร้อยละ 60

กรณีที่ 2 จำหน่ายสินค้าได้ร้อยละ 60 ยอดขายจะลดเหลือ 7,620 บาทต่อรอบการขาย

ยอดขาย (7,620 x 4 รอบการขาย) = 30,480 บาท
 ต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขาย = 12,000 บาท
 รายจ่ายผ่อนรถยนต์ = 8,719 บาท
 รายได้ต่อเดือน = 30,480 - 12,500 - 8,719
 = 9,761 บาท

เมื่อนำรายได้ต่อเดือน ในกรณีนี้มาใส่ในสูตรการเงิน จะมีเงินคงเหลือเพียง 861 บาท ซึ่งเป็นผลตอบแทนที่ต่ำกว่า สภาพก่อนการตัดสินใจลงทุน คือ มีเงินคงเหลือ 1,000 บาท แสดงผลได้ดังนี้

รายได้ - รายจ่าย - หนี้สินรายเดือน = เงินคงเหลือ
 9,761 - 7,000 - 1,900 = 861

จากผลการทดลอง สรุปได้ว่า ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ในกรณีนี้ เป็นความเสี่ยงที่ยอดขายระหว่างร้อยละ 100 ถึง ร้อยละ 60 เท่านั้น โดยจะต้องพยายาม รักษายอดการจำหน่ายสินค้าลดลงได้ไม่เกินร้อยละ 40 มิฉะนั้นในรอบครัวนี้จะมีเงินคงเหลือจากการลงทุนเพิ่มด้วยการซื้อรถยนต์ ลงทุนแล้วไม่คุ้ม

ผู้เขียน ได้เก็บข้อมูลผลประกอบการที่เกิดขึ้นจริง ของบังแอ ในระยะเวลา 1 เดือน (รอบการขาย 4 รอบ) มียอดขายจริงเท่ากับ 39,122 บาท ต่ำกว่ายอดขายสูงสุดที่ประมาณการไว้ (50,800 บาท) ดังนั้นรายได้ต่อเดือนจะเท่ากับ 18,403 บาท ดังนี้

ยอดขาย = 39,122 บาท

ต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขาย = 12,000 บาท

รายจ่ายผ่อนรถยนต์ = 8,719 บาท

รายได้ต่อเดือน = 39,122 - 12,000 - 18,403 บาท

เมื่อนำรายได้ต่อเดือน ในกรณีนี้มาใส่ในสูตรการเงิน จะมีเงินคงเหลือ 9,503 บาท ซึ่งเป็นผลตอบแทนที่สูงกว่า สภาพก่อนการตัดสินใจลงทุน แสดงผลได้ดังนี้

รายได้ - รายจ่าย - หนี้สินรายเดือน = เงินคงเหลือ
18,403 - 7,000 - 1,900 = 9,503

เมื่อนำรายได้จำนวนดังกล่าวมาจัดสรรใหม่ เพื่อลดหนี้สินเดิม จะปรากฏผลดังนี้

1. นำไปผ่อนชำระหนี้กับ ธกส. เพิ่มเติมจากเดือนละ 1,900 บาท เพิ่มเป็นผ่อนจ่ายเดือนละ 3,500 บาท จะสามารถลดระยะเวลาผ่อนชำระหนี้จากเดิม 19 ปี เหลือ ระยะเวลา 6 ปี (ลดลงได้ 13 ปี) คิดเป็นจำนวนเงินดอกเบี้ยจ่ายลดลง ได้ 172,828 บาท

ระยะเวลา	จำนวนเงินงวดต่อเดือน	ดอกเบี้ยจ่ายรวม
เดิม 19 ปี	1,900	236,203
ใหม่ 6 ปี	3,500	63,375

2. ส่วนเงินที่เหลืออีก ประมาณ 5,003 บาทต่อเดือน ให้ครอบครัวนี้เก็บไว้เป็นเงินออมกรณีฉุกเฉิน

ผลจากวิธีการปลดหนี้ โดยใช้เศรษฐกิจพอเพียง เป็นฐานคิดสามารถนำมาใช้อย่างได้ผล เพราะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มิได้หมายถึงเศรษฐกิจ เท่านั้น แต่ยังหมายถึง วิธีคิดที่พอเพียงอย่างมีความรู้ และ เหตุผลประกอบด้วย ผู้เขียนได้พิสูจน์แล้วว่าครอบครัวของ บังแอ ว่า สามารถใช้ได้อย่างผลจริง เหมาะสมกับสภาพสังคม และ บริบท ของประชาชนภาคเมืองส่วนหนึ่งประสบอยู่ ถ้าจะสรุปด้วยสำนวน เศรษฐกิจพอเพียง ก็จะได้ว่า การลงทุน หรือ การกู้เงิน ด้วยความพอประมาณ สามารถจะกระทำได้ หากมีการสร้างภูมิคุ้มกันความเสี่ยง และ ใช้ความมีเหตุมีผลเป็นองค์ประกอบ พร้อมด้วย พิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และผู้เขียนก็เชื่อว่าหากแต่ละครอบครัวสามารถลดหนี้สินครัวเรือนลงได้เมื่อใด ก็จะสามารถตัดวงจรความยากจนซ้ำซาก อันเกิดจาก ภาระหนี้สินเก่าและใหม่ ให้หมดไปเมื่อนั้นประชาชนชาวไทย ก็จะ อยู่ดีมีสุข ขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

- ศ. นพ. เกษม วัฒนชัย.(2549). การเรียนรู้ที่แท้ และพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน
- วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม 2551 หน้า 44 บริการวิชาการผ่าน Reality Show ยุทธการพอเพียง